

7

**Toimivallan siirtäminen sosiaali- ja terveystoimialalla viranhaltijoille
terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevassa päätöksenteossa**

HEL 2020-013012 T 00 01 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää siirtää hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaista toimivaltaansa talous- ja suunnittelupalvelujen asiakasmaksut-yksikön viranhaltijoille 2.3.2021 alkaen seuraavasti:

- Terveystoimivallan pitkäaikaisen laitoshoidon maksuista päättävät taloussihteeri ja asiakaspalveluvastaava.
- Terveystoimivallan tasamaksusta (henkilön maksukyvyystä riippumattomat maksut) tekee pyydettyä päätöstä asiakasmaksupäällikkö.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää muuttaa kaupunginhallituksen johtamisen jaoston tekemää päätöstä 15.5.2017 § 76 seuraavasti:

- Terveystoimivallan tulostulon maksun alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä silloin, kun maksun periminen uhkaa vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista, päättää asiakaspalveluvastaava.

Esittelijän perustelut

Voimassa olevat toimivaltamääräykset

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimivalta päättää asiasta perustuu hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohtaan. Sen mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää muun muassa maksuista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun suorittamisesta.

Päätöksentekijä terveydenhuollon palveluista perittäviä maksuja määrättäessä ja niitä alennettaessa tai jätettäessä ne kokonaan perimättä on 1.2.2021 asti perustunut sosiaali- ja terveydenhuollon viranhaltijoiden päätösvallan käyttämistä yksilöhuollon asioissa koskevaan sääntöön, delegointisääntöön.

Terveystoimivallan maksujen määrittämisen osalta ei ole ollut päätöstä siitä, kuka asiasta päättää. Sen sijaan kaupunginhallituksen johtamisen

jaosto päätti 15.5.2017 § 76, että siltä osin kuin kyse ei ole sosiaalipalvelusta määrätystä maksusta, palvelukokonaisuuden johtaja päättää vapautuksen myöntämisestä sosiaali- ja terveystoimialle kohdistettavan enintään 5 000 euron suuruisen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta kukin palvelukokonaisuutensa osalta ja toimialajohtaja, kun saatava on syntynyt vähintään kahden palvelukokonaisuuden toiminnassa.

Sosiaalipalvelusta määrättävästä maksusta ja sen alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä tekee päätöksen toimialajohtajan päättämän delegointisäännön mukaan määräytyvä viranhaltija. Tämä perustuu hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 1 momentin määräykseen. Sen mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja määrää viranhaltijan päättämään sosiaalihuollon antamisesta ja palvelusta perittävän maksun määräämisestä. Koska määräys koskee vain sosiaalipalveluja, päätöksentekijöitä terveydenhuollon maksujen määräämisessä sekä niiden alentamisesta ja kokonaan perimättä jättämisessä koskevat määräykset on poistettu delegointisäännöstä 1.2.2021 lukien.

Hallintosäännössä ei ole vastaavaa määräystä päätöksentekijän määrätymisestä terveydenhuollon palvelujen eikä niistä perittävien maksujen osalta. Terveydenhuollon palvelujen antamisesta ei tehdä päätöksiä, mutta niistä perittävistä maksuista ja tulosidonnaisten maksujen alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä on tehtävä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa tarkoitetut päätökset.

Asiakasmaksupäällikölle esitetään määrättäväksi päätösvalta terveydenhuollon maksukyvyistä riippumattomista maksuista eli niin sanotuisista tasamaksuista, siten että asiakkaan pyytäessä maksusta tehdään muutoksenhakukelpoinen päätös.

Tämä perustuu siihen, että apulaisoikeuskansleri ja eduskunnan apulaisoikeusasiamies ovat päätöksissään (OKV/1044/2018 ja EOAK/4900/2/14) katsooneet, että sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen tulee olla muutoksenhakukelpoisia riippumatta siitä, ovatko ne tasasuuruksia vai tulosidonnaisia. Päätösesitys ei vaikuta toimialajohtajan toimivaltaan päättää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen tarkistuksista vuosittaisten indeksitarkistusten osalta.

Perusteena päätökselle terveydenhuollon palvelusta määrätyn maksun alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä on sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:n 1 momentti, joka koskee terveydenhuollon maksuista ainoastaan henkilön maksukyvyyn mukaan määräytyviä maksuja. Säännöksen mukaan maksu on jätettä-

vä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Terveystenhuollon asiakasmaksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä olisi mahdollista tehdä päätöksiä myös johtamisen jaoston 15.5.2017 tekemän päätöksen perusteella, jolloin päätöksentekijä olisi palvelukokonaisuuden johtaja. Esittelijä pitää kuitenkin tarkoituksenmukaisena, että päätöksentekijä on talouden tuki -yksikön asiakaspalveluvastaava, joka päättää myös sosiaalihuollon asiakasmaksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä, minkä takia johtamisen jaoston päätöstä 15.5.2017 esitetään muutettavaksi.

Suunnitelmana hallintosäännön toimivaltakirjausten yhtenäistäminen

Ei ole tarkoituksenmukaista, että viranhaltijoiden päätösvalta perustuu lautakunnan päätökseen, kun he tekevät päätöksiä terveydenhuollon maksuista ja toimialajohtajan päätöksellä voimaan saatettuun delegoimisäntöön, kun he päättävät sosiaalihuollon maksuista. Tämän johdosta toimialalla valmistellaan esitystä hallintosäännön muuttamiseksi. Esityksen mukaan myös terveydenhuollon maksuista päätettäessä viranhaltijoiden päätösvalta perustuisi hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan toimialajohtaja määräisi viranhaltijan päättämään terveydenhuollon maksuista sekä maksukyvyyn mukaan määräytyvien terveydenhuollon maksujen alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä, jos niiden periminen vaarantaisi henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Terveystenhuollon maksuista päättäminen sisällytettäisiin delegoimisäntöön, jolloin toimialajohtaja päättäisi samalla terveydenhuollon ja sosiaalihuollon maksujen päätösvalan delegoimisesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston päätös 15.5.2017

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Palvelukokonaisuuksien johtajat
Hallintojohtaja
Hallintopäällikkö
Päätöksenteon tuki